

Szegeden már kezdik üríteni a homokzsákokat, bontják az ellennyomó medencéket

Állják a sarat, a vizet a gátak

A Csongrád melletti Nagyrétnél alaposan meg kellett erősíteni a gátat. A munka sikeres volt

Fotó: Schmidt Andrea

Meddig bírják még a gátak? Minden bizonnyal sokáig. Bár a töltés lábát átázása, amíg vissza nem tér medrébe a folyó, növeli a kockázatot, ám a töltésekre ható nyomás az apadás révén napról napra csökken.

Lassú az apadás, a töltés lábát napról napra átázottabbak, meddig bírja még a gát? Ha nem apadna a folyó, valóban

rendkívül komolyan fölvetődne a kérdés: hol van az átázott töltések állékonyságának végső határa. De már napról napra apad, így ugyancsak napról napra csökken a gátakra ható, óriási feszítő erejű nyomás is. A két hatás kiegyenlíti egymást: amennyivel az egyik ok miatt növekszik a veszély, annyival csökken a másik ok miatt – mondja Dobi László köz-

ponti védelemvezető, az Atikó-vizig igazgatója.

Egyes pontokon azonban már „jeleznek” a töltések. Mindszent és Szegvár térségében töltésrepedést lehetett tapasztalni a Tisza mentén, a töltéskorona tengelyével párhuzamosan – ezek azonban nem voltak mélyebbek ötven-hatvan centinél. A jelenség akkor jön létre, ha a töltés agyagmagja – mely össze van építve a talaj vízzáró agyagrétegével – fel-töltődik vízzel, s megduzzad. E duzzadással együtt járó mozgás hatására reped meg az agyagmag fölötti rész. Sokkal veszélyesebb a töltésmegcsúszás, azaz suvadás. Ilyenkor a gátanak akár egyharmada képes a mentett oldalon lefelé megindulni. Szelevény-nél is ez történt a Körösön.

Dócnál nem a töltéskoronában, hanem a részű felső harmadában jelentkezett a csúszás, és csak viszonylag vékonyabb föld-

réteg indult meg. Felgyónél a gát úgynevezett padkás megtámasztású töltés, s a padka kezdett megcsúszni. Ez a kétféle jelenség bordás megtámasztásokkal jól védhető, persze óriási feladatot jelent.

Vajon a mostani magas víz tekinthető-e zöldárnak – melyet már teljes egészében esőzések táplálnak? Köztes állapotban vagyunk, a két áradás között, a tipikus eltérően, nincs éles határvonal. Remélhető, a májusi esők, ha lesznek, nem okoznak áradásokat a vízgyűjtőn.

Továbbra is rendkívüli készültségi fokozatban, a korábbinál kissé alacsonyabb létszámmal – 2900 fővel – folyik a védekezés. A Tisza és a Hármas-Körös menti, erősen átmedvesedett töltésszakaszokon több kilométeres hosszúságban újabb bordás megtámasztásokat építettek, a koráb-

BONTJÁK AZ ELLENNYOMÓ MEDENCÉKET

Megkezdtek az ellennyomó medencék eltávolítását Szegeden. A munkák ott indulhattak meg, ahol a víz annyira visszahúzódott, hogy a homokzsákokból kialakított medence már szárazra kerültek, így például a Felső Tisza-parton – tudtuk meg Kozák Péter védelemvezetőtől. Az összes ellennyomó medence elbontása egy hetet vesz igénybe. A jövő héten várhatóan a partfal kulisszanyílásait is megnyitják.

biakat tovább erősítették. A dóci, megfélemezett rézsúmegcsúszás tegnapi nem fejlődött tovább. A Szentestől délre lévő osztorai őrzésben a töltéskoronán képződött hosszirányú repedés mélysége azonban tovább nőtt, a helyet fokozottan figyelik.

FARKAS CSABA

F. CS.

TOVÁBBI APADÁS

A Tisza, a Hármas-Körös és a Maros alsó szakaszán változatlan ütemben folyik az apadás, napi tíz-tizenkét centit csökken a vízállás. Tegnap Szegeden már „csak” 943 centis volt a Tisza, Csongrádnál 962 centi, Mindszentén pedig 995 – itt is a korábban tapasztalt legmagasabb szint (1000 centiméter) alá süllyedt. A Hármas-Körös Kunszentmártonnál 962, a Maros Makónál 425 centi volt. A folyók a középső és a felső szakaszokon is apadnak – ugyanakkor a Dunán levő kisebb ár hullám a hét vége felé visszafoghatja az apadást a Tisza-torkolat környékén.

Elhunyt dr. Gósi Gábor

Hosszan tartó, súlyos betegség után tegnap reggel, ötvenegy esztendőskorában elhunyt dr. Gósi Gábor, a Szegedi Vadaspark igazgatója.

Főlsorolni is alig lehet, mi mindent tett a vadasparkért. 1990 januárjától állatorvosként dolgozott ott, 1998 júliusától igazgatója volt az intézménynek. A fejlesztések mellett a természetvédelemre és az ismeretterjesztésre is nagy súlyt helyezett. Elérte, hogy a vadaspark fölvehesse profiljába a hatóságok és az állampolgárok által az intézménybe bementetett védett állatok gyógykezelését, tartását, illetve szabadon engedését. E munka elismeréseként természetvédelmi mentőközpont és karantén kialakítására kapott a vadaspark támogatást. A Szegedi Vadaspark az első állatkert Magyarországon, ahol főállású zoopedagógus dolgozik. Nagy álma teljesült azzal, hogy Szeged önkormányzata Interreg-pályázaton támogatást nyert természetvédelmi oktatóközpont létrehozására, a zoopedagógiai munka segítésére. Az elmúlt években az ő munkájának is köszönhetően a vadaspark a város egyik leglátogatottabb intézményévé vált. Ám az ez évre tervezett nagy beruházásorozatnak csak a kezdetében vehetett már részt.

Szakmai munkássága elismeréseként a Magyar Állatkertek Szövetsége az elnökvé választotta, erről betegsége miatt le kellett mondania. A Szegedért Alapítványtól idén a Társadalmi Állampolgári Kuratórium díját kapta. A magyar állatkertek közül elsőként a Szegedi Vadaspark nyerte el a miniszteriumtól a Pro Natura-emlékplakettet.

Az általa fölfejlesztett és fölvirágoztatott intézmény dolgozóit mellett az egész város emlékezik rá.

Elpusztulnak a fiatal vadak az árvízben

Óriási károkat okoz a vadállományban az árvíz. Hogy pontosan mekkorát, csak a víz visszahúzódása után lehet megállapítani – de sok tízmillióra becsülhető a veszteség. Rengeteg vadmalac, őzgidá pusztul el, a vadkacsák fészket is elviszi a víz.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A hullámtérben világra jött vadmalacok száz százaléka leli vesztét ekkora árvízkor, az őzgidák leg többje ugyancsak – halljuk Somo-di Istvántól, a Kiskunsági Nemzeti Park mártélyi tájvédelmi körzetének természetvédelmi tájegység-vezetőjétől. Az őzek közül nagyon sok felnőtt egyed is megfullad. – Kétezerben az én területemen, az algyői híd és Mártély között kerek száz elhullott őzet találtunk a hullámtérben az árvíz levonulása után – mondja a szakember. A megye összterületén tehát ennek többszöröse lehet a veszteség.

Miért nem mennek az állatok a mentett oldali területre, amikor még csak jön a víz, és száraz lábbal elmenekülhetnek előle? Azért, mert, ha csak lehet, nem akarják elhagyni otthonukat, a hullámtér, és sokszor nincs is rá szükség, hiszen „normál áradásnál” maradnak a területen előtétlen, magasabb részeken. Amikor tehát a hullámtér mély fekvésű területeit elönti a víz, nem a töltés felé menekülnek, hanem a folyópart felé: az

ugyanis magasabb fekvésű a hullámtér többi részéhez képest. Itt az állatok összezsúfolódnak, egyre kisebb területre szorulanak, fogy a táplálék, s amikor már végképp úszni kénytelenek, legyöngültek, és különben sem bírják az alig néhány fokos vizet. Vadászok, halászok egyébként – ha az áradás később jön, s a víz eléri a tizenegyhány fokos hőmérsékletet – szoktak vadmentést végezni, de ilyenkor semmi értelme: a hideg vízben pár percen belül elpusztul a vad. Az is megtörténik, hogy a kimentett állat visszaugrik a vízbe, és ismét az előtött hullámtérbe menekül, ahonnan kihozták.

A földön, bokrokon fészkelő madarak eleve nem tudtak fészket rakni idén a hullámtérben. Sőt a vadkacsák – melyek a fűzfák vastagabb ágain vagy odvaiban fészkelnek – fészkeljait is megsemmisítettek, hiszen jóformán a lombkorona magasságában van a víz. Ilyenkor gyakran lehet látni párban úszkáló tőkés récéket: az ő fészketük is kiöntötte az áradás, majd később megkísérelnek újra fészket rakni.

nem csak három kívánságod teljesítem!

- ➔ induló költségek nélkül**
- ➔ 9,99%-os kamattal forint hitelek esetén***
- ➔ bármely magyarországi Bank által igazolt 6 havi számlaforgalom alapján is

→ tárgyi fedezet nélkül!

K&H könnyített gyors hitel vállalkozásoknak

➔ K&H Cégvonal 06 40 444 444 ➔ www.kbh.hu

Ez a hirdetés nem ajánlat, csak tájékoztató. A megjelölt feltételek, a hitelkeret összegéről és rendeltetéséről a K&H Bank minden esetben önállóan, kizárólag a saját felelősségre bízott. A termék részletes leírását a vonatkozó szerződés, az Általános Szerződési Feltételek és a Hirdetmény tartalmazza. A kondíciók módosításának jogát a Bank fenntartja. *A hitelminősítés függvényében a Bank magánjogi kiegészítő kezesi kötelezettséget kérhet a kölcsönbiztosítástól. **A 2006. április 3. és 2006. május 30. között beadott hitelkérelmek esetében elengedjük a bírálat, szerződés-kötési, folyósítási díjat. ***A 9,99%-os hitelkamat az éven belüli lejáratú forint hitelek esetén, a folyósítás napján érvényes. A kamattal a kamatperiódus első banki munkanapján érvényes referencia kamattal értékéhez igazodva, azzal megegyező mértékben és azzal egyidejűleg változik a számon követendő kamatperiódusra. A kapcsolódó kamatmérés mértéke nem változik a futamidő alatt. Kamattámogatásunk 2006. április 1-jétől visszavonásig érvényes.